

Dohovoris angal o práva prekal o čhave

Člankos 1

Savore manušen so lenge hin 18 berša andro lengero dživipen (dešocho berša andro sslengero dživipen) hin savore prava so hin pisimen andre kada Dohovoris.

Člankos 2

Ala prava tut hin angal koda, ko sal, ko hin tiri daj te o dad, savi barva tut e cipa, či sal čhaj abo murš, savi viera tut hin, so dumines, sava čhibaha vakeres, či sal teštostar postihnimen abo varesar inak postihnimen, či sal barvalo abo čororo.

Člankos 3

O bare manuša majinen te kerel le čhavorengje ča oda so hin lenge jekhfeder.

Člankos 4

E vlada majinej te kerel prekarkoda savoro, kaj tire prava mijen andre ikerde.

Člankos 5

Tira da te le dades abo tire opatrovnicen hin právos te usmerňinel tut avka, kaj mejel tut angal tire práva so jekhbareder hasna.

Člankos 6

Hin tut právos pro dživipen a te phuterel pes avka, kaj te džanes te využinel tiro potenciális.

Člankos 7, 8

Hin tutu právos pre registracia tiro menos a te pro than. Hin tut právo ste prindzarel tira da te tire dades a hin tut právos kaj me starinen pes paltute.

Člankos 9

Tira datar te tire dadestar nakampijahas te aves ávrether, ča akor šajaves ávrether, te ujahas prekal tute jekhfeder. Te tiri daj te o dad pes rozhodnindehas te dživel ávrether a tu te dživeha ča jekheha angal lende hin tut právo ste arakhel pes sale dujenca te oda tuke na ubližinel.

Člankos 10

Te tiri daj te o dad dživen andro aver foros hin tut právo te dživel lenca andro jekh foros. Te tiri daj te o dad dživen andro aver fora hin tut pravos te navštivinel sa le dujen.

Člankos 11

Nikto tut našti lidžel varekaj kaj tu na kames našti tuke bráninel kaj te džas khere, te pes kajso vareso ačhel kempel kaj e vlada me kere prekalkoda savoro kaj te aves khere.

Člankos 12

Hin tut pravos tedel дума palsoste tu kames, save tut tíkinen a tiri дума mušinen teled peske važne.

Člankos 13

Hin tut právos te rodel avri informácia a te phenel so palende dumunes, či mujeha, írášiha, umeniha ale kada tiro prejavis našti žal ellen varekaske avreske.

Člankos 14

Hin tutu pravo ste gondolinel so kames, te bararel le Devles sar kames. Tiri daj te o dad kampijahas kaj me pomožinen tuke te sikl'ol te rozlišiel maškaro lačno te makrako naláčo.

Člankos 15

Hin tut právo ste rakhel pes le kamaratenca te aver manušenca mejg oda na zasahinel avre manušenge andro lengere prava.

Člankos 16

Hin tut právos te jel korkoro. Šaj tuke irines dennikos andro savo nane nikas pravos kaj me ginel.

Člankos 17

Hin tut pravo ste ziskinel informacia angal e media angal o calo svetos. O bare manuša mušinen te zabezpečinel, kaj te chudes ajse informacia savege rozumines.

Člankos 18

Tiri daj te o dad mušinen tut dedel vychova a te kerel prekal tute ča oda so hin tuke jekhfeder.

Člankos 19

Niko tuke našti ubližinej (ani tiri daj te o dad). O bare manuša mušinen te zabezpečinel kaj te aves chranimen anglo chasňaliben avri, máríben a angalo zanedbavovanie.

Člankos 20

Te náne tut daj te dad, abo te nane tuke bezpečno kaj te džives tira daha te le dadeha hin tut právos pre ochrana te opatera savi rešpektinel sar barares le Devles, tiri kulturna identita a te tiri čhib.

Člankos 21

Te kamel tut vareko te adoptinel mušunel sa pes avka te prebehnel kaj mejel tuke jekhfeder.

Člankos 22

Te sal utečencis (so znameninel, že mušundal te mukel o than kaj dživehas bo nahas odoj tuke bezpečno) hin tut právos pre zvláštno ochrana te pro šegitišagos.

Člankos 23

Te sal postihnimen mentalne abo teštostar, hin tut pravos pro špecoalno starostlivost' he sikl'aviben, save tuke pomožinen te barol avri sar okla čhavore.

Člankos 24

Hin tut pravos pro sastípen. Kada znameninel hoj te sal nasvalo hin tut právos pro profesionálno starostlivost' te pro lieky. E vláda mušinel te kerel preklakoda savoro kaj o čhavore tenaen nasvale a ov keren koda avka že starinen pes palengero satípen, žužo paňi, sasto chaben a žužo than kaj dživen. O barvale thana mušinen te pomožinel ando savoro le čore thanenge.

Člankos 25

Te na džives khere (sal andre špitaja, andro nahrado ústavno abo andre beretna) hin tut právos pre kontrola sar pes paltute starinen.

Člankos 26

E vlada mušinel te poskytninel pomoc le rodinge so len hin čhavore, save hine andre sociálno slabo situacia, ada isto pes platinel te pre socialna poistovňa.

Člankos 27

Hin tut právos pro primerano dživipen. Ada znameninel, že kampelas kaj mejel tire fyzické, psichické a te tire sociálne potreby naplnimen.

Člankos 28

Hin tut právos pre sikhľardi. Tiro sikhadľipen mušinel tejel jeva (hijaba). Kampijas kaj mejel tut šanca te džal te sikhľol dureder.

Člankos 29

Cielos tira vychovake hin kaj plne te rozvinines tiro osobnostis, talentos a tiri vóđi a teštostkere schopnosti. Tiri vychova kampijahas kaj te ziskines pačiv angle aver manušengere práva, kulturna identita, dživipeneskero than a te angal o hodonty ke ávrengeri kulturna identita.

Člankos 30

Te patrines ke varesavi menšina hin tutu pravos pre vlastno kultura, te bararel le Devles sar tu kames a te použinel šajatni čhib.

Člankos 31

Hin tut pravos te khelel pes, právos te pihenilel a právos te účastninel pes pro kultúrno he umelecko aktivita.

Člankos 32

Hin tut právos pre ochrana angle buči pro thana, save by šaj škodinen tire sastipeneske abo šaj prekážinen andri tiro sikhľardo. Te keres buči a vareko pre tute chudel love kampijahas by kaj te tuke te počinen vaše.

Člankos 33

Hin tut pravos te jel chranimen anglo drogy a anglo manuša, save keren buči drogenca a te bikinen drogy.

Člankos 34

Hin tut právos pre ochrana kaj tut niko teštostar te na zneužinel. Ada znameninel, že niko našti kerel tire teštoha nič, so korkoro na kames, napríklad te fotinel abo te dotkninel, abo te vakerele varesave veci, save tu te vakerele na kamnes.

Člankos 35

Nikto tut našti lidžel varekaj kaj tu na kames ani našti tut bikinel.

Člankos 36

Mušines teel chranimen angal savore nalače veci.

Člankos 37

Te kereha vareso na láčo, niko tut našti trestinel avka, kaj tut te ponižinkerele, abo tuke te ubližinel. Nikda by tut namajinenas te phandel andre bertena a te, ta ča andre krajina abo, ča pro varesavo časos a na avrenca dospelencas. Te sal phandlo/li hyn tut právos pre aver starostlivost a te pre navševa tíra fajtatar.

Člankos 38

Hin tut pravos pre ochrana kana hin vojna. Te nane tuke 15 berš našti džas andre armada ani našti zučastnines tut pre nisave maribena.

Člankos 39

Te vareko tut zanedbinel, zneužinel, vykoristinel, mučinel, abo sal andre vojna, hin tutu právos pro osobitno starostlivostís a pre špeciálno šegitišegos, savi tuke pomožinel te obnovinel tiro sastípen, paťiv a tiri sebaucta.

Člankos 40

Te vareko tut obvininel že porušindžal varesave zakony, o pravnici te o sudci mušinen tuha te zaobchadzinel pes paťivaha a rešpektoha a te zabezpečinel, že rozumines saoreske so maškar tute mes ačhol. Hin tut právos po šegitišegos le pravnikostar a pro spravodlivo prosecis, savo lel peske andre uvaha tire berša a tiro stavos. Tiri ochrana mušinel tejel rešpektimen.

Člankos 41

Te varesave zákony andre varesave krajiny chraninen le čaven buter sar phenel o Dohovoris, palis musaj kala zákony te ačol.

Člankos 42

Savore bare manuša a te o čhavore mušinen ada Dohovoris te pindžarel.

Člankos 43-54

Ala članky den duma pal o da, kaj e vlada, maškarthanutárne organizacija sar hin o UNICEF te aver organizaciji prekal e ochrana so hin o prava le čhavoren kampijahas me keren buči kaj mejel zabezpečimen tire prava.